

Marta CHYLIŃSKA^{1*}, Halina KACZMAREK¹, Bogusław KRÓLIKOWSKI², Ewa KLIMIEC³

¹Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Chemii, ul. Gagarina 7, 87-100 Toruń,

²Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników, Oddział w Toruniu,
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 55, 87-100 Toruń,

³Instytut Technologii Elektronowej, Oddział w Krakowie, ul. Zabłocie 39, 30-701 Kraków

*e-mail: mch@umk.pl

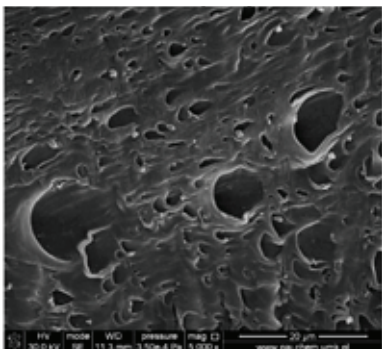
Właściwości mechaniczne i morfologia folii piezoelektrycznych na bazie kompozytów z polipropylenu

Słowa kluczowe: materiały piezoelektryczne, polipropylen, właściwości mechaniczne, skaningowa mikroskopia elektronowa

Polimerowe materiały piezoelektryczne znajdują zastosowanie w urządzeniach mikroelektronicznych i w diagnostyce medycznej (na przykład jako sensory biomedyczne).

Celem tej pracy było otrzymanie i zbadanie wybranych właściwości kompozytów na bazie izotaktycznego polipropylenu (i-PP), które charakteryzują się zdolnością do tworzenia elektretów.

Folie na bazie i-PP o różnej zawartości (2,5, 5 i 10% wag.) krzemianów nieorganicznych (Sillikolloid P87) lub montmorylonitu modyfikowanego solą oktadecylu amonu i silanowym związkem sprzęgającym (Nanomer® I.31PS) otrzymano przez wytłaczanie. Następnie próbki orientowano jednoosiowo w stosunku 3:1 w temperaturze 100°C. Uzyskane materiały (orientowane i nieorientowane) scharakteryzowano metodą skaningowej mikroskopii elektronowej (SEM) oraz zbadano ich właściwości wytrzymałościowe.

Rys. 1. Przekrój folii na bazie i-PP napełnionej Sillikolloidem P87 (zdjęcie z mikroskopu SEM)

Badanie morfologii wytłoczonych folii wykazało, iż posiadają one pożądaną strukturę komórkową (Rys. 1.). Dzięki temu możliwe jest gromadzenie się ładunków elektrycznych w matrycy polimerowej.

Właściwości mechaniczne kompozytów różnią się w zależności od rodzaju i ilości zastosowanego napełniacza. Dodatek napełniacza powoduje pogorszenie właściwości mechanicznych, o czym świadczą małe wartości naprężenia

maksymalnego i zrywającego (σ_m i σ_r) oraz modułu Younga (E) w porównaniu z tymi parametrami dla wyjściowego i-PP. Jednocześnie maleje też wydłużenie względne (zarówno ϵ_r jak i ϵ_m). Zmiany te zauważalne są szczególnie w przypadku kompozytów z dodatkiem napełniacza Nanomer® I.31PS. Przyczyną tego zjawiska jest niejednorodność próbek, która rośnie ze wzrostem zawartości napełniacza, mimo jego organofilizacji oraz stosunkowo duże rozmiary cząstek zastosowanych napełniaczy. Wskazane parametry ulegają znaczącej poprawie po orientacji próbek.

Z punktu widzenia materiałów piezoelektrycznych jednak wytrzymałość na zrywanie jest mniej istotna, ponieważ próbki tego typu, które mają znaleźć praktyczne zastosowanie, są poddawane niewielkim siłom.

Praca finansowana przez Narodowe Centrum Nauki, NCN, Polska (2015/17/B/ST8/03396).